

POSLOVNI KONTAKTI

★★★ REGIONALNA POSLOVNA REVIJA: SLOVENIJA – HRVATSKA – BOSNA I HERCEGOVINA – SRBIJA ... ★★★

septembar/rujan 2021

www.poslovni-kontakti.com

investicije za optimizam

- ★ **SLOVENIJA:** ETI Izlake završavaju 37 milionski investicijski ciklus. Veći prihodi i izvoz.
- ★ **HRVATSKA:** Turizam iznad očekivanog. I pored epidemije, veći broj turista
- ★ **SRBIJA:** Intenzivna ulaganja u tehnologiju usporavaju odlazak visoko stručnih kadrova.
- ★ **BOSNA I HERCEGOVINA:** Rekordan izvoz roba i usluga porastao na 8 milijardi KM

90
LET

Internorm®
Okna – Vrata

MITSUBISHI
ELECTRIC

blum

KRONOTERM

ETI
Green products

gorenje

MS&WOOD

JAKŠA
MAGNETNI VENTILI

LEDINEK

marles

OBJEKTI PO MJERI

- Drvena montažna gradnja objekata je trajna, ekonomična, ekološka, tehnološki provjerena i cjenovno povoljna. Obezbeđuje odličnu toplotnu izolaciju
- Slovenski proizvođači kuća među najuspješnjima u Evropi
- Ko su najveći proizvođači montažnih kuća u regionu?

Drvu u građevinarstvu u svijetu doživljava zadnjih godina pravu renesansu. Tako je i u regionu, na području bivše Jugoslavije. Montažna gradnja je sve više priznata, jer ima više prednosti pred klasičnom zidanom gradnjom.

Prirodni materijali, omogućuju znatno kvalitetnije i udobnije stanovanje. Drvena montažna gradnja je trajna, ekonomična, ekološka, tehnološki provjerena i cjenovno povoljnija od klasične gradnje. Jednostavno OBJEKTI PO MJERI.

Postupak i tok gradnje je brz i moguć tokom cijele godine, čak i po niskim temperaturama. Vrijeme gradnje zidane kuće je jedna do dvije godine. Montažna kuća se izvodi »suhim postupkom«, te je useljiva za dva do tri mjeseca.

Montažne kuće su mali potrošač energije, pasivne kuće potroše gotovo za polovino manje energije u poređenju sa zidanom kućom. Moderne drvene montažne kuće, osiguravaju odličnu izolaciju i primjerno zagrijavanje i hlađenje na prirodan način.

U posljednjih nekoliko godina, montažna gradnja i u Sloveniji doživljava takođe veliki preporod.

Drvnu u građevinarstvu ponovo dobija svoju pravu ulogu. Sve je ozbiljnija konkurenca klasičnoj zidanoj gradnji. Najvećih pet slovenskih graditelja drvenih montažnih kuća: Jelovica, Marles, Riko, Lumar i Kager se uvrštaju među najkvalitetnije proizvođače u Evropi. Njihove ljepotice od drveta danas krase evropske

gradove od Beča, Londona do Moskve. Glavne odlike tih kuća su: moderno oblikovanje, visoka energetska efikasnost i upotreba pri gradnji prirodnih materijala.

Pored Slovenije su montažne kuće sve traženije i u Hrvatskoj (najpoznatiji proizvođači Domusplus, Domoprojekt), u Srbiji je to Ivanjica, a u Bosni i Hercegovini poduzeće PROMO iz Donjeg Vakufa. ■

Glavne prednosti montažne gradnje

- Montažni objekti su izgrađeni dosta brže od klasičnih zidanih kuća
- Montažni objekti su lakši od klasičnih
- Montažni objekti su bolje zaštićeni od potresa
- Montažne kuće su energetsko efikasnije od klasičnih
- Investitori pri gradnji montažnih kuća lakše kontroliraju troškove gradnje, nego pri klasičnoj zidanoj gradnji

MOTOR RASTA I RAZVOJA

- ★ **Neposredne strane investicije u državama jugoistočne Evrope bilježe rast i do 50 odsto.**
- ★ **Slovenija i Austrija najviše investiraju, a istovremeno te dvije susjedne države ostvaruju i rekordnu međusobnu robnu razmjenu.**
- ★ **Na području zapadnog Balkana gotovo 70 odsto svih slovenskih investicija.**
- ★ **Pohvale za napore, ali i kritike investitora zbog nestabilne poreske politike i inertne administracije, koja je i najveći kočničar još bržeg razvoja cijelog regiona.**

Neposredne strane investicije su najefikasniji motor rasta i razvoja u svim državama jugoistočne Evrope. Ta ulaganja posljednjih godina bilježe rekordan rast, ponegdje i do 50 odsto. Strane investicije su u Bosni i Hercegovini dostigle 9 milijardi KM, što je omogućilo otvaranje novi 20.000 radnih mesta. Te investicije su lani porasle za čak 57,3 odsto, a za 26,3 odsto u odnosu na petogodišnji projekat. Posebno ohrabruje dejstvo, da je čak 84 odsto investitora spremno da preporuči BiH, kao zemlju za ulaganje, a njih 70 odsto planira da u naredne tri godine poveća investiranje u toj zemlji.

Novi zakoni u toj zemlji su pojednostavili carinsku proceduru i poboljšali cjelokupnu vanjskotrgovinsku aktivnost. Pokrenuti su mehanizmi za otklanjanje nepotrebnih administrativnih propisa. Administracija je, ne samo u Bosni i Hercegovini, među najvećim kočničarima još dinamičnijeg rasta i razvoja. Na području bivše Jugoslavije najviše investiraju zapadnoevropske države, ali je sve veći broj investitora i iz Turske i Kine. Najveći investitori u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Sloveniji su iz Austrije.

Strane neposredne investicije u Sloveniji su u porastu, zbog povoljnog poslovnog okruženja i konjunkture. Obseg istih se od 2013. godine do lani povećao sa 8,9 milijardi evra na više od 13 milijardi evra. Poduzeća sa stranim kapitalom rastu brže od slovenskog prosjeka, kako po obsegu prodaje, tako i po broju zaposlenih. Strana poduzeća su u posljednjih pet godina zajedno povećala prihode od prodaje za 33,5 odsto, dok su se ti u ostalim poduzećima čak smanjili. Vrijednost prihoda od izvoza se u poduzećima sa stranim vlasnicima povećala za 38 odstotkov (u ostalim poduzećima je ta rast bilježila 12 odsto).

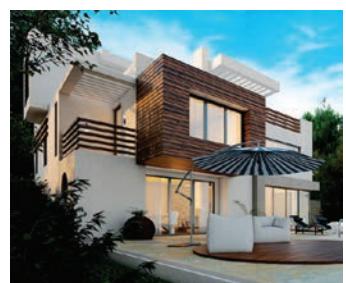
U Sloveniji je u 2016. godini poslovalo 8053 stranih poduzeća (oko 6 odsto svih poduzeća u toj zemlji).

Strani investitoru u Sloveniji posebno upozoravaju na nestabilnost u poreskoj politici. Investitorima stranim, kao i domaćim je najvažnija stabilnost gospodarskog okolja, upozorili su nedavno pri GZS i Udrženju menačera, misleći prije svega na najnovije najeve nove vlade u poreskoj politici.

Slovensko gospodarstvo je najviše usmjereno na tržište EU, prije svega u Njemačku i Austriju. Sve više poduzeća iz Austrije svog susjeda Sloveniju pozna i doživljava kao prirodnog partnera u sve kompleksnijem svijetu. U Sloveniji danas posluje više od 1.000 poduzeća sa austrijskim kapitalom, što je uvrštava na prvo mjesto među stranim ulagačima. Zanimljivo je da Austrija sa Slovenijom ostvari veću robnu razmjenu, nego sa svim zemljama bivše Jugoslavije zajedno.

Pored Austrije na području zapadnog Balkana najviše investira upravo Slovenija. U regionu je plasirano čak 70 odsto svih slovenskih investicija.

Hrvatska je na drugom mjestu po slovenskom ulaganju i na petom mjestu po robnoj razmjeni. Od hrvatskog trga je zavisno oko 5.000 slovenskih izvoznika i 3.000 uvoznika. U Srbiju su slovenska poduzeća, najviše Gorenje, Petrol drugi, investirala 1,5 milijardi evra. U toj državi posluje 1.500 slovenskih poduzeća sa blizu 25.000 zaposlenih. Srbija je za slovenske investitore privlačna i zato jer ta ima jedina u Evropi prostetrgovinske sporazume sa Rusijom i Bjelorusijom, kao i sa članicama Cefte i Turske. Taj sporazum omogućava, da svako ko otvori poduzeće u Srbiji, bez carina izvozi u tu državu. Međusobna robna razmjena dvije zemlje je u stalnom porastu. Ta je lani dostigla 1,3 milijarde evra. Posebno su velike mogućnosti za širenja i rast gospodarskog razvoja među državama na polju zaštite životne sredine, digitalizaciji, infrastrukturnim projektima, kao i u energetici.

Svjetla budućnost poduzeća ETI, koji je sve prisutniji na svjetskom tržištu

REKORDNE RAZVOJNE INVESTICIJE

ETI Izlake ove godine završavaju 37-milionski investicijski ciklus

- **U ETI su u zadnjih deset godina u matičnom poduzeću dodanu vrijednost podvojili. Rast dodane vrijednosti su omogućila značajna ulaganja u modernizaciju proizvodnje, koja se realizira u skladu sa zahtjevima industrije 4,0 kao i modernizaciju proizvoda. Za investicije su u zadnje tri godine namijenili 36,8 miliona evra, od čega u novu tehnološku opremu 29,2 miliona evra.**
- **Šta im donose zadnje investicije, o tim ulaganjima u narednom periodu i koji su im ciljevi i planovi za budućnost, informira mag. Tomaž Berginc, dugogodišnji generalni direktor poduzeća ETI.**

Slovenačko poduzeće Eti Izlake jedan je između vodećih svjetskih proizvođača sklopki, prekidača i osigurača. Najveći su i proizvođač niskonaponskih osigurača u Evropi, gdje imaju između 25 in 27-odstotni tržni udio. Poduzeće ima više od 4.000 različitih kupaca, s prodajom najvećem ostvaruju 7 odsto svih prihoda. Pored proizvodnje u Izlakama i pogona u Kamniku imaju tvornice u Njemačkoj, Poljskoj i u Bosni i Hercegovini. Proizvode prodaju pod vlastitom markom i u vlastitoj prodajnoj mreži. Partnerska poduzeća, gdje se za proizvodnju brinu lokalni partneri, imajo u Saudijskoj Arabiji, Indiji, Rusiji i Srbiji.

Grupaciju Eti sastavlja 14 poduzeća. U Sloveniji imaju 1.250 zaposlenih, od toga je njih 200 zaposlenih na visoko stručnim radnim mjestima. Lani su konsolidarne prihode od prodaje

povećali za 5 odsto na 140,3 miliona evra, dobit iz poslovanja za petinu na 7,9 miliona evra, neto dobit je bila kao prije dvije godine, odnosno 6,7 miliona evra. Prosječna zarada u slovenskom poduzeću je lani povećana za 12 odsto. U poduzeću ETI je prošle godine dodana vrijednost na zaposlenog iznosila više od 40.000 evra, što je još uvijek manje od prosječne dodane vrijednosti u slovenskom gospodarstvu. Ta je po izračunu Ajpesa u 2019. godini iznosila 46.752 evra, za lani podataka još nema.

Ulaganjem do većih prihoda

Prije tri godine u poduzeću Eti su se odločili da temeljito obnove proizvode i proizvodnju svoje glavne tri grupe proizvoda, s kojim ostvaruju 40 odsto prihoda. To su instalacijski prekidači ETIMAT, zaštitne sklopke na diferenčni tok EFI i niskonaponske osigurače. "Pri modernizaciji proizvoda smo taj plan ispunili u potpunosti, pri proizvodnji 75-odstotno, u potpunosti do kraja godine. Pri modernizaciji proizvoda je našim inovativnim inžinjerima, koji su ih razvili na novo, uspjelo, da imaju tri kvalitetnije tehničke osobine, istovremeno su zbog manje potrošnje materijala i boljih konstrukcijskih rješenja, prije svega, niži njihov proizvodni trošak. Sa novim proizvodnim linijama također povećavamo kapacitete, tako, da ćemo na spomenutim proizvodima prihode povećati za 30 odsto. Zahvaljujući boljoj kontroli procesa smo poboljšali kvalitet, konkurentnost nam povećava još cijena, po kojoj te proizvode ponudimo na tržište. Računamo, da smo bili pri novim rješenjima, tako uspješni, da će novi proizvodi biti konkurentni naslijednih deset do petnaest godina. Nove tehnologije smanjuju broj jednostavnih radnih mjesta u poduzeću, što je u skladu sa našim planom i strateškom prestrukturiranju poduzeća," kaže mag. Tomaž Berginc, generalni direktor poduzeća ETI.

Proizvodnja 4,0

U poduzeću ETI su za nove proizvodne linije nadzidali postojeću proizvodnu halu. Novi dio je posebno osvjetlen i dobro prozračen. Operacije na novim proizvodnim linijama su automatizirane, same linije su modularne, među pojedinačnim

aparatima je uspostavljena redovna komunikacija, koja osigurava potpunu kontrolu i kordinaciju postupaka. Svaki proizvod je podvrgnut svim mjerjenjima i testiranju, koji se zapisuju u podatkovnu bazu, sledljivost je osigurana uz pomoć 2D kode, natisnjene.

Najveća investicija poduzeća u tom 36,7 milionskom ciklusu je automatska proizvodna linija zaštitnih sklopki na diferenčni tok, odnosno fit sklopku, kao što im obično kažemo.

"Sastavljena je od 15 strojeva, koji su međusobno povezani sa manipulatorima ili transportnim trakama, na njih proizvodimo sve standardne sklopke na diferenčni tok. Trenutno su to 71 tehničkih tipova, koji se međusobno razlikuju po broju polova, vrsti mehanizama, nazivnih tokova, diferenčnih tokova. Proizvodi i njegovi podsklopovi kroz proizvodni proces prođu 21 mjerjenja, testova i video kontrola i ako rezultati odstupaju od predpisanih, se sporni podsklop automatski isklopi.

Svi značajni podaci o montaži i izvršenim mjerjenjima i testiranjima se zapisuju u bazu, koja preko 2D-kode, natisnjenim na sklopki, osigurava praćenje. Na samoj sklopki je natisnjena također QR koda, koja korisnika vodi na spletnu stranu proizvoda, gdje su na raspolaganju svi tehnički podaci, skice i dijagrami, certifikati i upustva za upotrebu. Linija je već potpuno operativna, u prvom kvartalu ove godine smo u odnosu na prošlu godinu imali 38-odstotni rast prodaje zaštitnih sklopki na diferenčni tok", objašnjava Tomaž Berginc.

Nova proizvodna linija ETIMAT

Druga najveća investicija – tu planiraju dovršiti ove godine – je automatska proizvodna linija instalacijskih prekidača ETIMAT. Riječ je o proizvodnoj liniji, koja omogućava godišnju proizvodnju 10,5 miliona polova.

Sadrži sedam montažnih modula, proizvod i njegovi podsklopovi će proći kroz 17 mjerjenja i testiranja. Postupak proizvodnje prekidača biće potpuno automatiziran. Proizvodnja će sve od osnovne komponente do pakiranja i skupa sa testiranjima proizvoda poteći bez ijednog samog ručnog upravljanja. Prodaja ETI-jevih instalacijskih prekidača je bila u prvom kvartalu 2021. dobra i devet odsotka nad planiranim, su nam pojasnili.

Novi proizvodi iz nove proizvodne linije će značajno doprinijeti k planu ETI o podizanju EBIT marže, koja je bila lani malo manje od šest ostotna. "U četiri godine, odnosno do 2024. godine planiramo, da ERBIT maržu povećamo za 50 odsto" kaže sagovornik.

"Značajno ćemo investirati i u nasljednom srednjoročnom razdoblju i to najmanje deset miliona evra godišnje. Naša godišnja amortizacija je sada devet miliona evra"- najavljuje Tomaž Berginc.

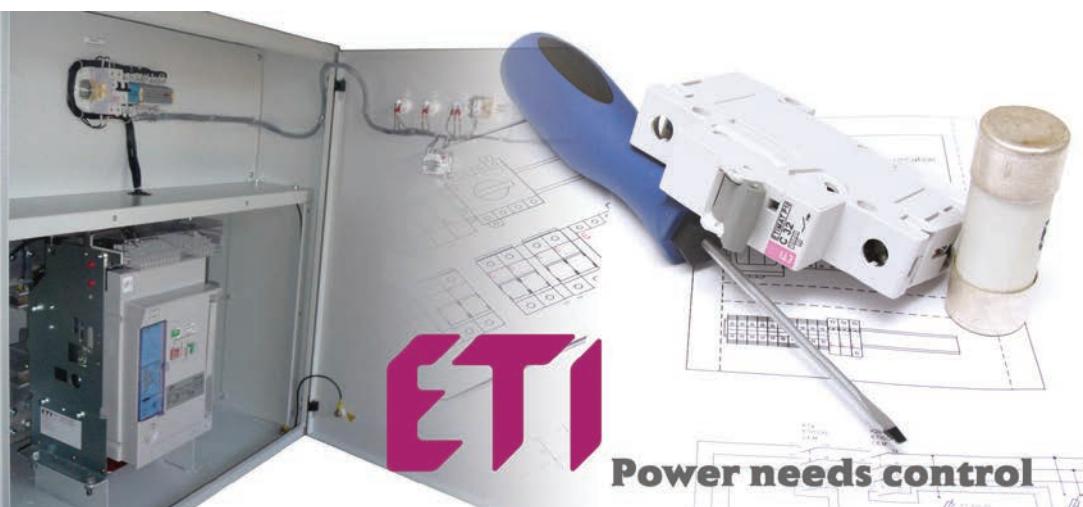
Veliki skok prodaje

Lani je ETI poslovala uspješno, jer su prodaju i pored Covid razmjera povećali za pet odsto. Ove je godine izuzetno veliko zanimanje za proizvode poduzeća ETI.

"Prvi ovogodišnji kvartal bio je vrlo dobar. Zanimanje za naše proizvode je raslo iz tjedna u tjedan. Marta smo bili tako za petinu bolji u poređenju sa istim mjesecem lani. Očito je evropsko graditeljstvo u ogromnom usponu, samim tim i potrebe po ulaganju u električne instalacije. Naslednja tri mjeseca očekujemo još 10 do 15-odstotno rast, smo potpuno zaposleni. Zbog povećanja opsega posla smo zaposlili 60 ljudi, u Poljskoj 30 novih zaposlenih," razmjere opisuje direktor Berginc.

"To su zahtjevna vremena, u kojima dokazujemo svoju fleksibilnost. Proizvodnju smo u kratkom času povećali za 30 do 40 odsto, znamo pa, da je kroz nekoliko mjeseci opet potrebno smanjiti. Problemi su pri naruđbi materijala, kojeg nije lako dobiti, odnosno dolazi do zakašnjenja. I pored toga uspijevamo zagotoviti redovnu proizvodnju, a za to je potrebno izuzetno mnogo usklađivačkih sastanaka naših službi za nabavku materijala, planiranje proizvodnje, kadrovskim odjeljenjem. Istovremeno se suočavamo s огромним povećanjem cijena sirovina. Cijena tone bakra je s preko 10.000 dolara na desetgodišnjem vrhu, vrlo visoke su cijene srebra, crne metalurgije" kaže sagovornik.

U poduzeću ETI za ovu godinu planiraju 145 miliona konsolidiranih prihoda od prodaje i 13 odsto dijela prodaje novih proizvoda u zajedničkoj prodaji.

ŽIVOT SA SUNCEM

★ **U Hrvatskoj djeluje više od 1200 elektrana na obnovljive izvore energije**

U Hrvatskoj je nedavno, u sustavu poticaja, u pogonu bilo 1.207 elektrana na obnovljive izvore energije (OIE), a ukupna instalirana snaga tih postrojenja iznosi 430,88 megavata (MW), objavili su u Savezu za energetiku Hrvatske. Savez je završio deveti dodatak Studiji o stanju projekata obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj, a na temelju podataka dostupno javnosti, koje je objavio hrvatski operator tržista energije (HROTE).

Tako je elektroenergetski sustav bogatiji za 130 solarnih elektrana, jednu hidroelektranu, tri elektrane na biomasu i tri elektrane na biopljin, dok se broj instaliranih i u rad puštenih pogona koji koriste druge izvore obnovljive energije nije povećao.

Po instaliranoj snazi, na prvom mjestu je 16 vjetroenergetskih postrojenja s ukupno 339,25 MW, dok se na drugom mjestu nalazi 1.115 solarnih elektrana s ukupno 40,39 MW.

Zanimljivo je da su u odnosu na zadnje izvješće, treće mjesto, koje su čvrsto držala kogeneracijska postrojenja, sada preuzele elektrane na biopljin s ukupno 15,93 MW instalirane snage.

Četvrtu mjesto zauzimaju elektrane na biomasu s 14,92 MW, peto kogeneracijska postrojenja s 13,29 MW, šesto elektrane na deponijski plin i plin iz postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda s ukupno 5,5 MW, dok u sustavu poticaja još uvijek u pogonu nema niti jedne geotermalne elektrane.

U idućem razdoblju predviđa se puštanje u pogon još 138 postrojenja ukupne planirane snage 502,61 MW, a podatak proizlazi iz analize sklopljenih ugovora o otkupu električne

energije iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije, a koja još uvijek nisu puštena u pogon.

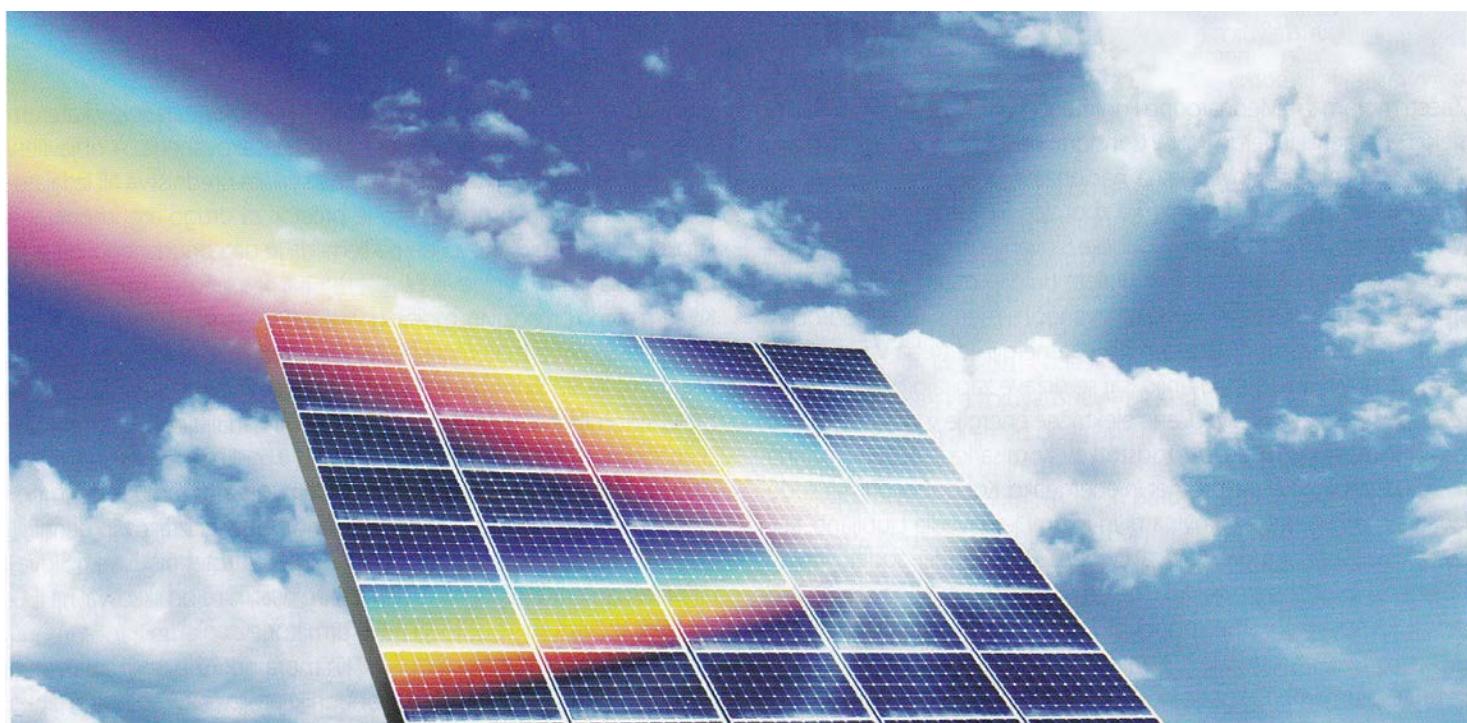
Iz Saveza za energetiku Hrvatske skreću pažnju na dokument koji je objavio HROTE pod nazivom Sklapanje ugovora o otkupu električne energije s HROTE-om do ispunjenja ciljeva iz Nacionalnog akcijskog plana za obnovljive izvore energije do 2020. godine.

Navode kako ovaj dokument upućuje vrlo jasnu poruku investitorima, a to je da je u pogledu gradnje postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i gdje se pritom proizvodnja takve energije potiče ostalo još jako malo prostora.

Prema tom dokumentu u potpunosti je popunjena kvota za vjetroelektrane i solarne elektrane, a moguće je izgraditi još vrlo mali broj elektrana na biopljin, geotermalnih elektrana te elektrana na biomasu, dok nešto više prostora ostaje u pogledu gradnje malih hidroelektrana.

Smatraju kako to ne bi trebalo obeshrabriti investitore da nastavljaju razvijati one projekte obnovljivih izvora energije koji u kontekstu aktualnih elektroenergetskih ili tržišnih ograničenja nemaju zapreke da se priključe te da se tako proizvedena energija koristi za vlastite potrebe ili za prodaju po prosječnoj tržišnoj cijeni.

Iz Saveza dodaju kako se vrlo skoro očekuje usvajanje novog i jedinstvenog zakona o obnovljivim izvorima energije i visoko-ucinkovitoj kogeneraciji, koji bi trebao otvoriti novi put razvoju ovog sektora u Hrvatskoj. ■

Naše tržište
je svijet.

55 godina

- vrhunski kvalitet proizvoda i stručnost
- veoma kratak rok isporuke
- stručni savjeti prilikom izbora
- izrada po posebnim zahtjevima
- širok proizvodni program
- cjelokupan program na internetu

www.jaksa.si

JAKŠA d.o.o., Šlandrova 8, SI-1231 Ljubljana, Slovenia, Europe
Phone:+386 1 537 30 66, Fax:+386 1 537 3067
E-mail: info@jaksa.si

KAD KUĆA POSTANE DOM

- **Gradnja niskoenergetskih montažnih objekata od drveta ima u slovenskom poduzeću Marles tradiciju dugu više desetljeća**
- **Trajna i cjenovno povoljna gradnja**
- **U najstarijem i najvećem proizvođaču montažnih kuća na području bivše Jugoslavije žele postati vodeći ponuđač efikasnih rješenja u Evropi na području gradnje modernih objekata od drveta.**

U Marlesu, najvećem i najstarijem slovenskom proizvođaču drvenih montažnih objekata, već cjelo desetljeće nisu izgradili objekta, koji ne bi ispunio standarde niskoenergetske gradnje. U zadnjem periodu su izgradili više od tisuću niskoenergetskih objekata. Samo prošle godine više od 150. Kako kažu, ravan energetske efikasnosti objekata koje gradimo u Sloveniji, je u cijelosti primerljiv sa montažnim objektima zapadnoeuropskih proizvođača, a u nekim slučajevima i bolja.

Trajna i cjenovno povoljna gradnja

»Trend potražnje po niskoenergetskim objektima je u porastu«. To su riječi direktora Marlesa, gospodina Bogdana Božca. Djelom je to posljedica trenutnog zakonodavstva, a djelom sve veće osvještenosti investitora o prednostima bivanja u niskoenergetskim objektima. Danas vlada opća spoznaja da je montažna gradnja od drveta trajna, ekonomična, muđunarodno potvrđena, tehnološko testirana, strogo nadzorovana i cjenovno povoljna. Ujedno obezbjeđuje odličnu topotnu izolaciju, brzu gradnju kao i požarnu, poplavnu i potresnu sigurnost. Zbog načina gradnje je objekt suh, useljiv odmah po završenoj gradnji i svojim vlasnicima nudi ugodno i zdravo bivanje u novom domu. Montažna gradnja je trajno ekonomična i nudi dugoročne uštede u potrošnji energije i održavanju.

Dvanaest sistema zidne konstrukcije

U Marlesu proizvode objekte u višemodularnom sustavu sa okvirnom konstrukcijom. Radi se o načinu gradnje koji je u Zapadnoj i Sjevernoj Evropi najrasprostranjeniji jer je, s obzirom na uložena sredstva, najoptimalniji za održavanje i energetsku opskrbu objekta. Unutar pomenutog sistema u Marlesu nude dvanaest sistema zidne konstrukcije i ugrađenih materijala, koji služe kao izolacija. Četiri modela omogućuju gradnju pasivnih kuća za koje je moguće pridobiti subvenciju. Svi ostali modeli nude visoko efikasnu niskoenergetsku gradnju.

Drvo je najvažniji prirodni materijal

»U gradnji, u najvećoj mjeri, koristimo prirodne materijale« navodi gospodin Božac i dodaje da je drvo najvažniji materijal koji je ujedno i jedini konstrukcijski materijal. Pored toga je u pet od dvanaest zidnih sistema i izolacijski materijal prirodnog izvora. Radi se o drvnim vlaknima, drvno-vlaknastim i izolacijskim pločama kao i kombinaciji celuloze i fasadnih drvno-izolacijskih ploča. U tri modula za izolaciju koriste izolacijski materijal mineralnog izvora. Radi se o kamenoj vuni kvaliteti i gustoće DP5, koja zbog svojih karakteristika obezbjeđuje izuzetnu topotnu izolaciju. Preostala četiri sistema su kombinacija izolacijskih materijala mineralnog i sintetičkog izvora, gdje se kao izolacijski materijal na vanjskoj strani zida koristi neopor, koji ima znatno bolje izolacijske karakteristike u odnosu na stiropor.

Izolacija nije nigdje u prekidu

Direktor Marlesa ističe da je pri gradnji drvenih montažnih objekata potrebno namijeniti posebnu pozornost projektiranju objekata i njegove konstrukcije, na kojima temelji industrijska proizvodnja pojedinih građevinskih elementa. »Naši drveni građevinski elementi su projektirani i izrađeni tako da u njima nema topotnih mostova. Montiraju se tako da međusobno tijesno naliježu. Po potrebi se dodatno zaptivaju sa posebnim trakama«, dodaje sugovornik i naglašava da s time postižu kontinuiran sloj izolacije bez prekida. ■

MEGA PROJEKTI ZA KRIZU

- ★ **Poslovno povezivanje za izlazak iz krize, sada potrebni nego ikad prije**
- ★ **Slovenija, Hrvatska i Srbija , za mega projekte u modernizaciju željeznica, investiraju više od 6 milijardi evra**
- ★ **Zašto domaći graditelji izgubljaju najvrijednije infrastrukturne projekte u konkurenciji sa stranim firmama, najviše su to iz Kine i Turske?**

Balkan postaje najveće gradilište u ovom dijelu Evrope. Nakon vrlo skupe izgradnje autocesta u regionu, većina građevinske operative je usmjereni u modernizaciju i izgradnju željezničke infrastrukture. Planirano je da se u rekonstrukciju, izgradnju i modernizaciju željeznica investira, u narednih pet godina, više od 6 milijardi evra. Najveći građevinski projekt u Sloveniji je drugi kolosjek željezničke pruge od Kopra do Divače, vrijedan više od milijardu evra. U toku je postupak izbor izvođača. Među deset pristiglih prijava, najviše je zainteresiranih firmi iz Kine i Turske. Ako ne bude većih komplikacija pri izboru izvođača, što je u Sloveniji, stalna praksa, postupak odabira kandidata bi se završio do kraja ove godine i potom, prvi radovi na početku naredne godine.

Hrvatska najuspješnija pri EU

Hrvatska će u narednih deset godina za projektiranje, obnovu i nadgradnju željeznica investirati više od 3 milijarde evra. Evropska unija sufinansira gotovo 80 odsto najvećih projekata, među kojima je i most na Pelješcu, koje podižu firme iz Kine. U Hrvatskoj imaju pripremljenih već 18 projekata u različitim fazama. Sa turskim Čengizom su već potpisali ugovor za gradnju pruge Križevci-Koprivnica- granica sa Madžarskom. Vrijednost radova, koje izvode Turci u Hrvatskoj je više od 400 miliona evra. Zanimljivo je da 7 od navedenih 18 projekata je predviđeno na Međunarodni koridor, koji povezuje Rijeku i Baltik. Najteži odsjek je od Karlovca do Škrljeva, riječ je o približno 150 kilometara pruge. Projekt je procijenjen na 1,5 milijarde evra. Za taj odsjek imaju dvije mogućnosti: dogovaraju se sa Kinezima , kojima bi dali koncesiju za gradnju. Druga varijanta je finansiranje izgradnje pruge, sredstvima Evropske unije. Na Hrvatskim željeznicama, planiraju da bi navedenu prugu izgradili do kraja 2030. Za odsjek Škrljevo-Rijeka- Jurdani su pridobili lokacijsku dozvolu. Izradu projekta je sufinansirala Evropska unija. Sve to govori da je Hrvatska od svih zemalja u regiji, najuspješnija u korišćenju fondova EU. Za hrvatske

željeznice je značajna željeznička povezava od Zagreba do granice sa Srbijom. U tu svrhu planiraju investirati blizu 580 miliona evra. Ako bude sve po planu, po 400 kilometara glavnih pruga u Hrvatskoj bi se vozilo 160 kilometara na sat. Sada je prosječna putna brzina na hrvatskim željeznicama nešto više od 50 kilometara na sat. Slično je na prugama u Sloveniji i Srbiji, dok se na prugama u Bosni i Hercegovini, kao i Sjevernoj Makedoniji, vozi još sporije.

Zašto su stranci uspješniji?

Na prugama željeznice Srbije se posljednjih godina, gradi i najintenzivnije. U toku je izgradnja i modernizacija brze pruge od Beograda do Budimpešte. Planirano je da se ovom prugom vozi brzinom i do 200 kilometara na sat.Ovaj veliki građevinski projekt je vrijedan više od 2 milijarde evra. Stanovnici Srbije se posebno raduju izgradnji dionice od Beograda do Novog Sada, koja će ova dva grada povezati za svega 25 minuta. Brzu prugu od Beograda do Budimpešte grade firme iz Rusije i Kine, uz angažovanje srazmjerne manjeg broja domaćih graditelja. Ponovo je aktualiziran Alpsko-zapadnobalkanski željeznički koridor 10. Željeznička povezava između Austrije i Turske, u dužini 2152 kilometra će Evropu kopnenosko povezati i sa Kinom. Ovaj projekt je veoma značajan i neophoran, jer sadašnja željeznička mreža je zastarjela i ne odgovara sve većim ekonomskim zahtjevima. Posebno je zabrinjavajuće stanje na zapadnom Balkanu, koji zaostaje za ostatkom Evrope. Teretni vlak, naprimjer od Švedske do Beča, vozi manje od 24 sata. Istovremeno ta vožnja po željeznicu iz Austrije, preko Slovenije, Hrvatske i Srbije do Bugarske traje i po više dana.

Na kraju umjesto zaključka, pitanje koje se sve češće postavlja, ali nažalost bez odgovora:

Zašto domaći graditelji, gotovo po pravilu, izgubljaju velike i vrijedne projekte u konkurenciji sa stranim firmama, najviše su to iz Kine i Turske?

for a greener tomorrow

Najštedljiviji frekventni regulatori za ventilatore i crpke - serija FR-F800

Kontinuirani rad s prosječnom dobavom zraka omogućava veću uštedu energije.

Nova napredna generacija **frekventnih regulatora za ventilatore i crpke** omogućava smanjenje potrošnje energije. Najnovije funkcije (**samočišćenje, detekcija mehaničkog kvara, ...**) su idealne za ventilatore i crpke. Nova serija FR-F800 omogućava optimalnu struju magnetiziranja, čime se dodatno štedi energija. FR-F800 podržava setiranje **dvije PID regulacijske petlje**, a upis postavki je moguć u direktnoj komunikaciji preko operatorskog terminala. Jednostavan upis i kopiranje parametara pomoću programa FR Configurator preko USB porta ili USB stika.

KRONOTERM

Smart heating solutions

**SRCE
VAŠEG
KOMFORTA**

www.kronoterm.com
info@kronoterm.com

Termo-tehnika d.o.o.
Orla vas 27a, 3314 Braslovče, Slovenija

**PREMIUM
BRAND**

SLO/EU
MADE

- 25 -
GODINA

CJELOVITA
REŠENJA

NAJVEĆI
PROIZVODAČ

50.000
KUPACA

ZA BOLJIM ŽIVOTOM

- ★ **U Evropsku uniju se prošle godine doselilo više od 200.000 građana sa područja bivše Jugoslavije**
- ★ **Slovenija je među najpoželjnijim za migraciju radne snage iz susjednih zemalja**
- ★ **Međunarodni sporazumi za više reda u zapošljavanju**
- ★ **Da li će milijarde evra pomoći i kredita sa Zapada (EU), ali i Istoka (Turska, Kina) "usporiti" rekordne seobe sa Balkana?**

Samo lani se, za boljim životom, u Evropsku uniju doselilo 228.000 građana sa područja bivše Jugoslavije. Među njima, najbrojniji su državljeni Srbije i Bosne i Hercegovine, više od 100.000. Riječ je uglavnom o radnoj migraciji (najviše iz oblasti građevinarstva i ugostiteljstva). Pored pojedinaca, svoja ognjišta napuštaju i cijele porodice, jer ne vide nikakve perspektive za kvalitetan život u starim sredinama.

Samo u posljednjih deset godina Bosnu i Hercegovinu je napustilo više od 300.000 ljudi. U Udrženju poslodavaca Kantona Sarajeva, koji je i najveći i najrazvijeniji u Bosni i Hercegovini, posebno su zabrinuti odlivom stručnih i visokokvalitetnih kadrova. Zaradi toga je ugrožena cjelokupna ekonomija države. Krivicu za to, uglavnom, pripisuju vlastima na svim razinama. Jer, da su se umjesto životnim pitanjima ljudi, bavili uglavnom marginalijama i vlastitom bogaćenju.

Međunarodni sporazumi

Niske zarade, ali i nedostatak radnih mesta su glavni razlozi radne migracije u regionu. Najviše zarade imaju zaposleni u Sloveniji i Hrvatskoj, a najmanje u Sjevernoj Makedoniji, Srbiji i Bosni i Hercegovini. U junu je prosječna neto zarada zaposljenih u Srbiji iznosili 454 evra. Ta je gotovo tri puta manja nego prosječna neto zarada u Sloveniji. Odgovor je to ujedno na pitanje: Zašto je Slovenija, pored Austrije, Njemačke i Švicarske, najpoželjnija država za građane sa područja bivše Jugoslavije.

U cijelom regionu je u ovoj zemlji najviše uređeno na regulativi u oblasti zapošljavanja.

Iako imaju bolji životni standard i veće zarade, Slovenija i Hrvatska se takođe suočavaju sa problemom migracije radne snage, posebno visokostručnih i visokokvalificiranih kadrova.

Slovenija je krajem maja sa Srbijom ratificirala Međunarodni sporazum o zapošljavanju. Ovaj sporazum, kao i međunarodni

sporazum sa Bosnom i Hercegovinom, postignut nešto ranije, uvodi više reda u oblasti zapošljavanja. Na taj način poboljšava položaj radnika iz susjednih država. Međutim, u Obrtnoj zbornici Slovenije, zahtjevaju još oštiju zakonsku regulativu, glede zapošljavanja radnika sa područja zapadnog Balkana. Upozoravaju, da je za mnoge od njih Slovenija samo prolazna stanica i odskočna daska za druge i još bogatije zemlje Evropske unije, posebno Austriju i Njemačku.

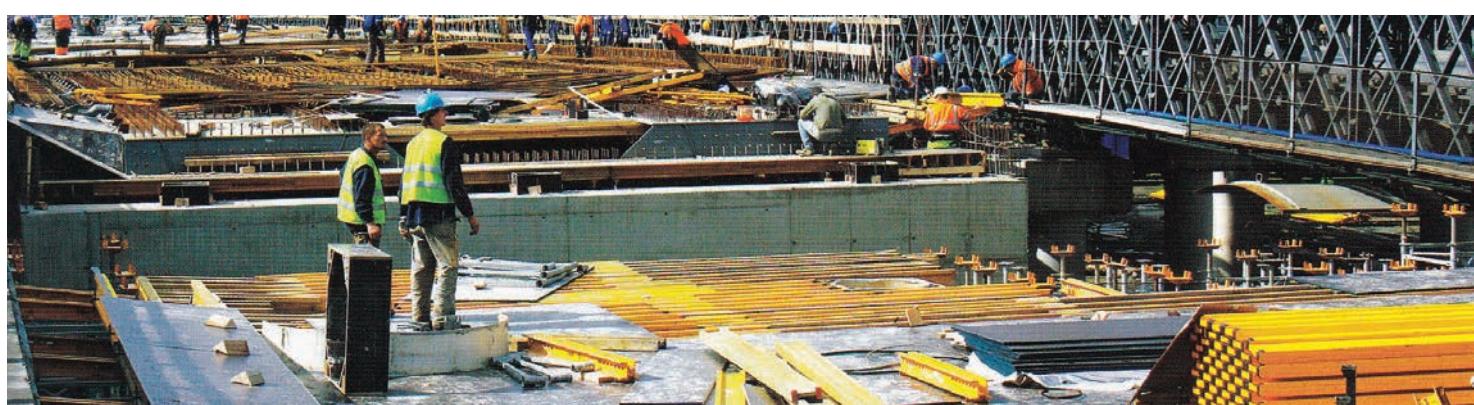
Cilj nedavno potpisanih međunarodnih sporazuma Slovenije sa Srbijom i Bosnom i Hercegovinom je organizirani način zapošljavanja stranih radnika. On se bazira na suradnji državnih službi i ustanova na području zapošljavanja.

Te ustanove su dužne da migrantima ponude sve relevantne informacije u vezi s radom i bivanjem u Sloveniji.

Na osnovu međunarodnih sporazuma o zapošljavanju lani je više od 16.000 radnika iz Bosne i Hercegovine dobilo radne dozvole u Sloveniji. Istovremeno je, oko 10.000 radnika iz Srbije dobilo suglasnost Zavoda za zapošljavanje za radnu dozvolu u Sloveniji.

Kako usporiti ili bar smanjiti radne migracije u regionu ? Evropska unija je poslednjih godina investirala milijarde evra u nove projekte i razvoj regiona. Istovremeno i države sa Istoka, posebno Kina i Turska, su sve prisutniji na području zapadnog Balkana. Ove države su najaktivnije u Srbiji i Hrvatskoj.

U Hrvatskoj , kineski radnici i stručnjaci podižu most na Pelješcu. Međutim, u poslednjih nekoliko godina Kinezi u Srbiji grade krupne infrastrukturne projekte. Na njima (autoceste i modernizacija željeznice) je priusutna kompletan kineska logistika. I većinom njihovi radnici. Zato se opravdano sumnja, da li takvi projekti pomažu navedenim zemljama, da smanje broj nezaposlenih i koja je prava istina o navodno povoljnim kineskim kreditima. O tome je više puta upozorila i Evropska unija.

Gorenje brine za udobno bivanje

Najnovije toplotne pumpe Gorenje sa suvremenom tehnologijom omogućuju visoku efikasno, ekološko i ekonomično grijanje, hlađenje i pripremu tople sanitarne vode. Idealne su kako za novogradnje tako i za obnovljene objekte, jer su primjerne za podni i radijatorski sistem grijanja. Odlikuje ih visok ogrijevni koeficijent i tih i sigurno djelovanje i u uvjetima veoma niskih zimskih temperatura.

Toplotne pumpe za jedno- ili dvostanovanske kuće

U Gorenju su proširili prodajni program sa novom generacijom toplotnih pumpi zrak/voda.

Toplotne pumpe zrak/voda Aerogor Compact W nude energijsko optimiziran i efikasan sistem grijanja, u kom je kompaktna vanjska jedinica toplotne pumpe povezana sa malim Hydroboxom u unutrašnjosti objekta. Hydrobox uz pomoć troputnog ventila preusmjerava toplotu u spremnik vode za grijanje ili u spremnik sanitarne vode. Toplotna pumpa postiže visok ogrijevni koeficijent (odličan COP do 4,9) i visoke temperaturre vode za grijanje (60 - 65 stepeni Celzija). Sistem uspješno djeluje do temperature okoline od minus 20 °C. Tih i sigurno djelovanje omogućuju Scroll tehnologija kompresora, vrhunska zvučna izolacija i ultra tih aksialni ventilator.

Toplotne pumpe Aerogor ECO Inverter sa DC inverter tehnologijom i regulacijom frekvencije kompresora omogućuju visokoefikasno djelovanje, jer toplotna pumpa proizvodi toliko toplotne (ili hladilne) snage, koliko je potrebno za objekat. Pumpa usklađuje snagu djelovanja potrebama po toploti, obezbjeđuje visoke uštede energije. U objektima sa podnim grijanje nema potrebe po spremniku tople vode što smanjuje cijenu investicije. Sistem sa visokim ogrijevnim koeficijentom (COP do 4,7) uspješno djeluje do temperature okoline minus 25 stepeni Celzija i garantuje temperaturu vode za ogrijevanje do 55 stepeni Celzija. Sredstvo za hlađenje R410A je ekološki plin za hlađenje i ne šteti ozonskom omotaču.

Toplotne pumpe za veće objekte

Najnoviji modeli su toplotne pumpe zrak/voda AEROGOR COMPACT/SPLIT W, koje postižu ogrijevnu snagu od 25 do 150 kilovata kao i voda/voda AQUAGOR W i zemlja-voda TERRAGOR W sa ogrijevnom snagom od 20 do 115 kilovata. Sa vezanjem više toplotnih pumpi u kaskadu mogu postići ogrijevnu snagu veću od 300 kW. Namjenjene su većim objektima kao što su škole, vrtići, sportske dvorane ili privredni objekti. Primjerne su za nisko- i visokotemperатурne sisteme grijanja sa klasičnim radijatorima jer postižu temperaturu vode za grijanje od 55 do 65 stepeni Celzija. Pored grijanja i pripreme tople sanitarne vode, je sa njima moguće i hlađenje prostorija.

Vrhunsko hlađenje prostorija

Gorenje ima u prodajnom programu i vrhunske klima-uređaje energijskog razreda A/A+/A++. Odlikuje ih prije svega izuzetno tih i ekonomično djelovanje, jer njihovi uređaji sa inverterskom tehnologijom uštedjuju do 40 procenata energije. Prefinjeno elegantan Super DC Inverter se odlikej sa izuzetno visokim koeficijentom energetske efikasnosti. Opremljen je sa ionizatorom i sa brojnim filterima što obezbjeđuje čist i zdrav zrak u prostorima, koje hladimo. Takođe omogućuje i grijanje i hlađenje kod niskih temperatura.

Gorenje je razvilo mrežu ovlaštenih montera, preko koje obezbjeđuje stručnu montažu njihovih klimauređaja.

PURE. INTELLIGENT. SOPHISTICATED.

Oni su MASJTORI&DRVO, dizajnerski brand specijaliziran u proizvodnji visokokvalitetnog namještaja sa izraženim fokusom na detalje i umjetnički izražaj. Svoju tržišnu poziciju kreirali su kroz jedinstvenu kombinaciju inovativnosti i kontinuiranog streljenja u pomjeranje granica obrade drveta.

Smješteni su u malom idiličnom gradu Fojnici, nadomak Sarajeva. To je posebno mjesto gdje se prepliću inovativne ideje sa klasičnim stolarskim tehnikama i najmodernijim tehnologijama. Okruženi najčistijom šumom, vodom i zrakom, vijekovima poštaju prirodu i održivo upravljaju resursima. Šuma koju koriste je FSC certificirana, a MS&WOOD je samostalno do sada posudio preko

50.000 sadnica na obroncima planine Vranica. Ponosno su stavili MAJSTORE na prvo mjesto, a upravo su majstori-stolari jedan od najstarijih zanata u Fojnici. Smatrali su da su odgovorni za svoju budućnost i u tu svrhu prije 5 godina pokrenuli su MS&WOOD College, radionicu gdje su učenicima Srednje drvne škole pri MSŠ "Zijah Dizdarević" omogućili da treniraju praktične vještine, od klasičnih stolarskih i tapetarskih vještina sve do obuke za rukovanje i programiranje najmodernijih CNC mašina.

Danas broje preko 360 uposlenika, a proizvodnjom visokokvalitetnog namještaja se bave već nekih 10 godina. Prije 5 godina su počeli prvu saradnju sa dizajnerima i jako brzo postali dio svjetske dizajn scene.

Njihova prva dizajnerska kolekcija, koju su nazvali Primum djelo je BH dizajnera Ade Avdagića i najboljih inžinjera i majstora u MS&WOOD. To je široka kolekcija koja je na svom premijernom predstavljanju na IMM Keln 2016 godine osvojila Interior Innovation Winner nagradu za Primum stolicu i Primum trezarijski stol. Nakon toga uslijedile su mnogobrojne druge nagrade, među kojima se ističe German Design Award, koju dodjeljuje Njemačko vijeće za dizajn.

Već sljedeće godine pokrenuli su još jednu uspješnu saradnju sa mladom BH dizajnericom Natašom Perković, asistentom na ALU u Sarajevu, na odsjeku za produkt dizajn. Sa Natašom su kreirali svoju drugu veoma uspješnu kolekciju pod imenom Elle, koja je premijerno predstavljena 2017. godine na sajmu namještaja IMM u Kelnu. Ponovo je žiri Njemačkog vijeća za dizajn dodijelio pobjedničke nagrade Elle stolici i Elle stolu, a nakon toga i Elle stolici sa rukonaslonom, koja je dobila Special Mention i lagano se pozicionira kao jedan od kulturnih dizajnerskih proizvoda na sceni.

Njihova najnovija saradnja je ujedno i njihova prva internacionalna dizajn saradnja, a za tu priliku su odabrali Mikku Laakkonena, talentovanog dizajnera iz Finske sa kojima razvijaju kolekciju Kotona. Premijera kolekcije je planirana u januaru 2020. godine, a predpremijeru su već imali u Parizu i Helsinkiju sa setom malih stolića iz kolekcije. Sudeći po reakcijama zahtjevne pariške i finske publike na Kotona stoliće, cijela kolekcija je sljedeći uspješan projekat majstora i dizajnera.

ELLE stolica

ELLE stolica s rukonaslonom

ELLE kolekcja

ALTER stolica

PRIMUM kolekcja

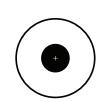

Nova kolekcija KOTONA

COLLEGIUM
ARTISTICUM

G O
L D E N
K E Y

BIG SEE
PRODUCT DESIGN
AWARD WINNER
2018

NJEGUJEMO GENERACIJE

Tosama je vodeći slovenski proizvođač higijenskih i medicinskih proizvoda s dugogodišnjom tradicijom. Izrasli smo iz male »radionice vate i zavoja«, a danas se naši proizvodi nalaze svuda – u bolnicama, ambulantama, ljekarna- ma, na policama trgovina i drogerija, u torbi za malu bebu, te u toaletnoj torbici svake žene. Vlastiti razvoj, usmjerenošć kvaliteti, prirodi i zdravlju te uspostavljen sistem međunarodnih standarda prednosti su kojima se ističemo na području modernog zbrin- javanja rana i proizvodnji higijenskih tampona i uložaka. Uz bogat asortiman medicinskih proizvoda i proizvoda za intimnu njegu, mlade će majke kod nas pronaći sve potrebno za svoje djetešće. U asortimanu su i proizvodi za kućanstvo, vrt i kućne ljubimce te pomagala za stariju životnu dob. Sa ponosom možemo reći, da još od samog početka poslovanja u 1923. godini njegujemo generacije.

Vodi nas briga za sigurnost korisnika

Veliki naglasak u razvoju proizvoda dajemo prirodnim materialima - sastavnim dijelovima naših proizvoda kao što su pamuk i med. Prirodni sastojci osiguravaju kvalitetu naših proizvoda još u procesu proizvodnje, kao i kasnije prilikom upotrebe, čak i na osjetljivoj ljudskoj koži. U razvoju proizvoda polazimo iz potrebe tržišta, poštujući pri tome međunarodne standarde kvalitete za sigurnost korisnika.

Prodajna mreža

Poslovni sistem Tosama vlastitim brandovima na domaćem tržištu realizira trećinu svoje prodaje a ostalo izvozom vlastitih i tuđih robnih marki u više od 50 država na svim kontinentima. Sjedište poduzeća, gdje su isto locirane proizvodnja i logistički centar, je u Sloveniji a predstavništva su u Hrvatskoj, Srbiji i BiH.

Ukoliko ste zainteresirani za prodaju ili distribuciju naših robnih marki, ili želite proizvode u vlastitoj robnoj marci, slobodno nas kontaktirajte: t: +386 (0)1 729 01 00, e: info@tosama.si, www.tosama.si.

HRVATSKA

Tosama Trade d.o.o.
Zatišje 26, 10000 Zagreb
damir.dejanovic@tosamatrade.hr

InMEDIC d.o.o.

InMedic d.o.o.
Krsté Frankopana 94, 43500 Daruvar
inmedic@inmedic.hr

SRBIJA:

Tosama d.o.o.
Višegradska 1/1/14, 11000 Beograd
aleksandra.buzic@tosama.rs

BOSNA I HERCEGOVINA:

TOSAMA d.o.o., Lužansko polje 7,
Sarajevo
tosama.dd@bih.net.ba

JASMIN

I am cotton

#jasminnature

to.to

to.to

TO JE TO,
ŠTO TREBAMO.

PRIRODNA
NJEGA
DJETETA

roboti kroje svijet

- ★ **Budućnost industrije i društva u cjelini je značajno povezana sa robotizacijom**
- ★ **Najviše robota u svijetu ima Južna Koreja, u Evropi prednjači Njemačka, dok je Slovenija sa 140 robota na 10.000 zaposlenih, iznad evropskog i svjetskog prosjeka**
- ★ **Koliko je opravdana bojazan da bi roboti mogli ozbiljnije ugroziti postojeća radna mjesta i egzistenciju zaposlenih?**

Danas gotovo da nema područja bez upotrebe robota (od industrije, energetike, prometa do turizma i medicine...) Ipak, najbrojniji su u industriji, posebno automobilskoj. Očekuje se da će svijet naredne godine raspolažati sa 1,7 miliona industrijskih robota. Svjetski trg robotike i pametnih operacijskih sistema je 2015. godine bio vrijedan 56 milijardi EUR-a. Vrijednost će samo u deset godina, do 2025. godine, narasti na 880 milijardi EUR-a, zabilježivši pri tom godišnju rast 30 odsto.

Danas je svjetski projekat 74 robota na 10.000 zaposlenih. Najbrojnije robotiziranu industriju ima Južna Koreja, sa 631 robota na 10.000 zaposlenih. U Evropi prednjači Njemačka, koja ima 233 robota na 10.000 zaposlenih u proizvodnji. U našem regionu se najboljim rezultatima može pohvaliti Slovenija. Ta država je nad evropskim i svjetskim prosjekom sa 140 robota na 10.000 zaposlenih. Robotizacija u Sloveniji, posebno u automobilskoj industriji, ima bogatu tradiciju.

Prvi robot smo kupili 2007. godine, što se pokazalo kao vrlo isplativa investicija..., poručuju iz poduzeća KSL d.o.o., Ljubno. U tom poduzeću sa 250 zaposlenih raspolaže sa blizu 200 robota, te su gotovo izjednačili broj robota sa brojem zaposlenih.

Zahvaljujući toj činjenici, ovo je poduzeće danas među najrobotiziranjim u Evropi. Slovenija je globalno gledano na visokom 17. mjestu u svijetu. U Evropi više robota od Slovenije imaju još samo Njemačka, Belgija, Austrija, Italija, Španija i skandinavske države. U posljednjoj deceniji se posebno povećao broj robota u automobilskoj industriji. Slovenija u toj oblasti raspolaže čak sa 387 robota na 10.000 zaposlenih sa godišnjim rastom od 30 odsto.

Slovenija je nedavno postala bogatija za novu tvornicu robota, jednu od najsavremenijih u svijetu.

Japanska korporacija Yaskawa, koja je među najvećim proizvođačima industrijskih robota u svijetu, je u Kočevju nedavno počela proizvodnju robota. U programu je osam tipova

roboata, koje budu prodavali u Evropi, Rusiji i Africi. Kapacitet nove tvornice je 10.000 robota godišnje. Investicija je vrijedna 25 miliona Eura. Slovenska vlada je učestvovala blizu 6 miliona Eura u vidu subvencije. U tvornici planiraju, da će, kada budu radili punim kapacitetom u tri smjene, zapošljavati i do 250 radnika. Yaskawa je inače u Sloveniji prisutna već 20 godina.

Automatizacija će povećati produktivnost u proizvodnji za čak 55 odsto, u građevinarstvu za trećinu. Automatizacija direktno utiče i na većinu radnih mesta. Teško je precizno planirati koliko će radnih mesta zamijeniti roboti. Ipak, sve je prisutnija strah da će automatizacija i rastuća upotreba robota prouzrokovati množićnu izgubu radnih mesta. Koliko je taj strah opravdan? Analitičari iz poduzeća Gartner su lani ocijenili, da će već 2020. godine zbog automatizacije nestati 1,6 miliona radnih mesta u svijetu. Istovremeno će umjetna intelektualna i roboti ostvariti 2,3 miliona novih radnih mesta. Koje države su na udaru automatizacije? Nedavno je objavljeno, da Slovenija i Slovačka imaju najviše radnih mesta, kojima prijeti automatizacija.

Analitičari OECD upozoravaju da bi roboti mogli preuzeti čak četvrtinu radnih mesta. To su uglavnom slabo plaćena radna mesta sa nekvalificiranim i niskokvalificiranim radnim mjestima (zaposleni u pripremi hrane, čistoća, građevinci, rudari)...

Automatizacija, naravno ne znači da će svi zaposleni ostati bez radnih mesta. Promjene na tržištu rada i automatizacija zahtjevaju nova znanja i stručnost. Zbog automatizacije su najmanji zabrinuti u obrazovanju, menadžeri, znanstvenici, zaposleni u zdravstvu i prosvjeti.

Automatizacija će u budućnosti ostvariti nova zanimanja, koje danas ne poznajemo. U prvom planu će biti kompleksniji poslovi, koji su vezani za intelektualnu i robotnu radniju. Automatizacija će direktno uticati i na radna mesta, gdje su ponavljajući procesi. Na kraju umjesto zaključka. Teško je prognozirati u kojoj će mjeri roboti biti sposobni da zamijene ljudi. Roboti su, poručuju stručnjaci, najkorisniji tada, kada direktno sudjeluju sa zaposlenima.

ArteX

PROJEKTUJEMO, PROIZVODIMO i MONTIRAMO

...sve od ideje do realizacije...

SKLADIŠNI SISTEMI ZA OPTIMALNA REŠENJA SKLADIŠTENJA

PALETNI, POLIČNI, PROTOČNI,
STUBNI (DRIVE-IN),
KONZOLNI, PODESTI,
SAMONOSIVA SKLADIŠTA I
DRUGE METALNE KONSTRUKCIJE
PREMA NACRTU

Naši kupci su:

Mercator, Merkur, Gorenje,
Intereuropa, Schenker, Ilirija, Lek, Kosa
Trade Novi Sad, Ball-Pack BG,
Eurocant Novi Sad,
Knjaz Miloš Aranđelovac,
Magrem Bg, Yura Co. Niš, Milšped Bg,
Shinwon, Gumatik, Leoni, Actavis,
Metalkom, Terboinox, Bekament, ...

WWW.ARTEX.SI

WWW.ARTEXOPREMA.RS

Artex,
tovarna skladiščne opreme d.o.o.
Kolodvorska 43, 9220 Lendava, Slovenija
T: +386 (0)2 577 62 57
F: +386 (0)2 577 62 51
E: info@artex.si
I: www.artex.si

Predstavništvo u Srbiji
Artex oprema - S d.o.o.
preduzeće za trgovinu i proizvodnju
Omladinskih brigada bb, 35000 Jagodina, R. Srbija
I: www.artexoprema.rs
**Tražimo poslovne partnere iz Srbije
za zastupanje, projektovanje i montažu naše opreme**

SI
ISO 9001
Q-1198

IONet

Situacija nije tako kompleksna kao što vam izgleda.

Tu je rješenje problema - frekventni pretvarač serije A800.

Upravljačke funkcije, mogućnost samostalnog nezavisnog rada u složenim sistemima kao i upravljanje više motora odjednom su samo nekoliko načina da se zadovolje potrebe vaše fleksibilnosti. Napredni algoritmi za uštedu energije i ugrađene sigurnosne funkcije mogu vam značajno smanjiti troškove. Kvalitet dijagnostike za preventino održavanje može u velikoj mjeri povećati vašu efikasnost.

Ponekad je odgovor jednostavniji nego što vam izgleda.

FREQROL-A800

INEA RBT d.o.o.,

Stegne 11, 1000 Ljubljana, Slovenija.
Tel: + 386 1 5138 100,
e-mail: info@inea-rbt.si
i web: www.inea-rbt.si.

INEA CR d.o.o.,

Lošinjska 4a, 10000 Zagreb, Hrvatska.
Tel: + 385 1 3694 001,
e-mail: info@inea.hr
i web: www.inea.hr.

INEA SR d.o.o.,

Batajnički drum 10, deo 1b,
11080 Zemun/Beograd, Srbija.
Tel: + 381 69 1722 725,
e-mail: info@inea.rs i web: www.inea.rs.

Visokotehnološki strojevi i linije

- Rotoles strojevi za kalibraciju
- Linije za ljepljene grede i nosače
- Linije za CLT Panele
- Linije za uzdužno spajanje
- Linije za blanjanje profilovanje i sortiranje

- Transporteri / mehanizacija
- Specijalni strojevi / linije
- Linija za proizvodnju Bačava
- Inženjering / kompletna rješenja

**U 49 ZEMALJA SVIJETA
2730 USPJEŠNO IZVEDENIH PROJEKATA
1250 ZADOVOLJNIH KUPACA**

LEDINEK
www.ledinek.com

Ledinek Engineering d.o.o.
Slivniška cesta 18
2311 Hoče, Slovenija
tel: +386 2 61300 63

RAVNE PRESSES

Predstavljamo: RAVNE PRESSES, d.o.o. Ravne na Koroškem, Slovenija

VRHUNSKI PROIZVODI I REFERENCE

★ Ponos stručnjaka preduzeća RAVNE PRESSES je više od 1500 referenci i mnogobrojni poslovni partneri, posebno iz automotive industrije, elektro i industrije alata.

RAVNE PRESSES, d.o.o. je proizvođač visokokvalitetnih industrijskih hidrauličkih i mehaničkih presa za izradu i oblikovanje lima, sa nominalnom snagom od 400 do 40,000 kN, dužine stola do 8 metara.

Veštine i znanje RAVNE PRESSES stručnjaka, inovacije i rešenja koja se razvijaju i primenjuju u mehaničkim i hidrauličkim presama već više od 50 godina, savršeno se upotrebljavaju i kombinuju u odličnim prilagođenim TRANSFER PRESAMA, koje su vrhunski proizvodi preduzeća RAVNE PRESSES.

Ponos stručnjaka preduzeća RAVNE PRESSES je više od 1500 referenci i mnogobrojni poslovni partneri, posebno iz automotive industrije, elektro i industrije alata.

Presa za proizvodnju izolacijskih materijala

Presa za proizvodnju prašnatih materijala

Presa za proizvodnju materijala iz lima

RAVNE PRESSES, d.o.o. Koroška cesta 15, 2390 Ravne na Koroškem, Slovenija
Tel: +386 2 870 78 59, Fax: +386 2 870 78 58,
info@ravnepresses.com, www.ravnepresses.com

RAVNE PRESSES

SVE ZA ELEKTROSTATSKU PLASTIFIKACIJU METALA

OPREMA I LINIJE

KEMIJA

MJERAČI

ZAŠTITA

MLAZNICE

Ekskluzivni ovlašteni zastupnik vrhunskih proizvođača opreme i proizvoda za plastifikaciju metala za područje Hrvatske, Slovenije te Bosne i Hercegovine. Nudimo kvalitetne automatske te ručne linije i uređaje za plastifikaciju metala, kemiju za pripremu metala, mjerače, silikonske zaštitne elemente te industrijske mlaznice.

Gema

NABU[®]
OBERFLÄCHENTECHNIK

TOC
sheen

ZANG
IDEEN FÜR DIE
OBERFLÄCHENTECHNIK

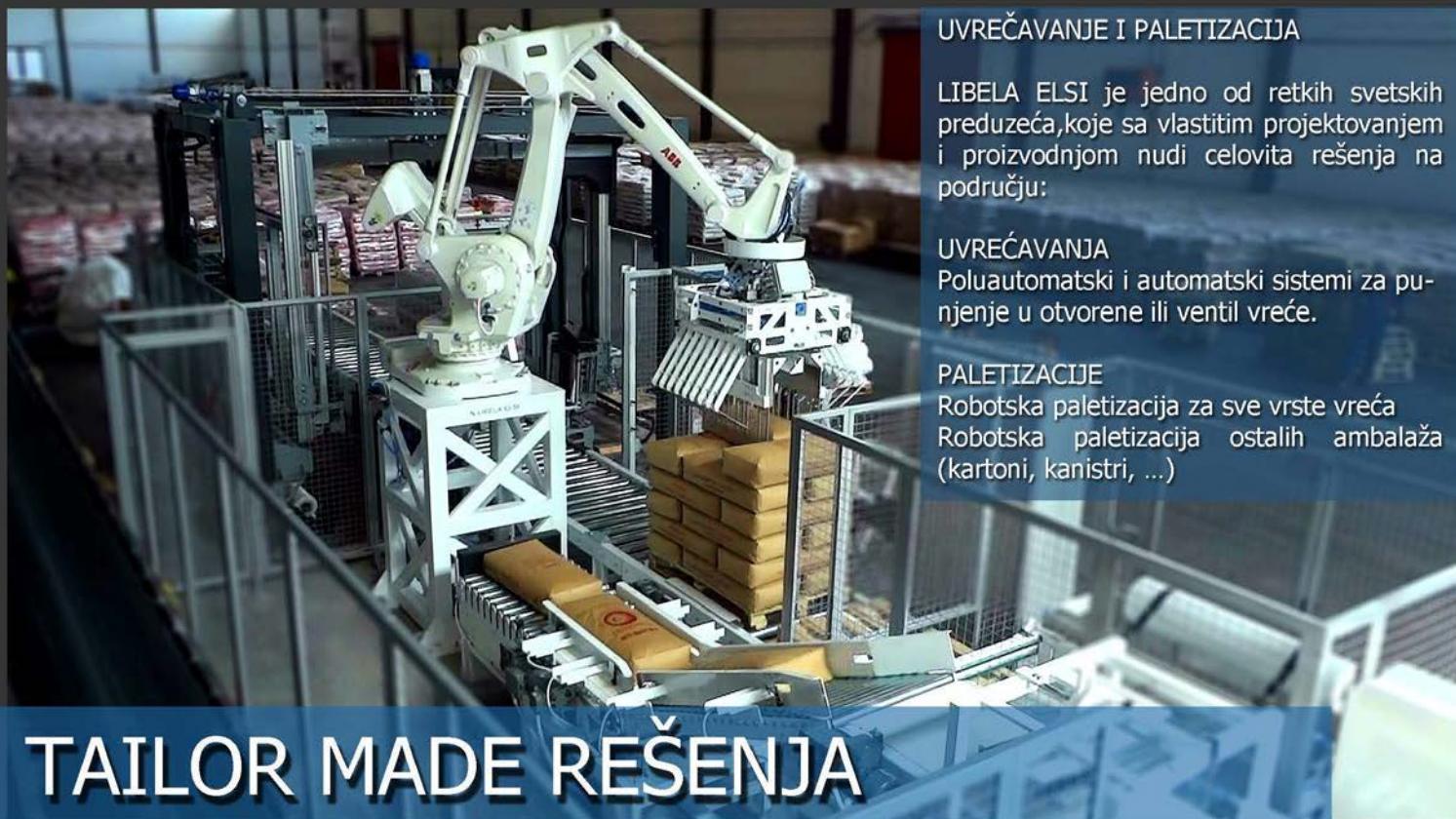
PNR

Uz trgovinske usluge te prodaju originalnih zamjenskih djelova nudimo ovlašteni servis Gema opreme za plastifikaciju te stručnu podršku pri postupku kemijske pripreme metala za plastifikaciju.

Naša nova linija proizvoda - PNR mlaznice - koriste se u različitim segmentima industrije.

Naš kontakt:

Telefon: +386 2 583 18 79, Mobil: +386 51 639 752, E-mail: kontakt@t-lotus.si
T-Lotus d.o.o., Ljutomer, Slovenija, www.t-lotus.com

TAILOR MADE REŠENJA

Libela Elsi je u svom proizvodnom programu jedinstveno preduzeće na području vaganja. Više od 30 inženjera rešava projekte s tailor made rešenjima, koje su optimalne i često jedino moguće. Pouzdanost, znanje i iskustva garantuju najviši kvalitet proizvoda i usluga. Sa vlastitom servisnom mrežom nudimo poslovnim partnerima celovitu podršku.

KONTROLNE VAGE

NETO PROTOČNE I DOZIRNE VAGE

LIBELA ELSI je specijaliziran proizvođač TAILOR MADE kontrolnih vaga za prehrambenu i sve ostale industrije.

-kapacitet do 200 kom/min
-CE sertifikat

AUTOMATSKO NETO VAGE sa odgovarajućim dozatorom (gravimetrični, pužni, tračni) osiguravaju tačnost i pouzdanost u procesnim aplikacijama.

-CE sertifikat

PUNJENJE

Precizno punjenje u okviru proizvodnih procesa ili u konačnu ambalažu. Celovita rešenja, koja uključuju automatsko punjenje, zatvaranje, etiketiranje i slaganje.

OTVORENE VREĆE

VENTIL VREĆE

Planiramo s znanjem

HE Avče

HE Blanca

HE Zlatoličje

TE Šoštanj

HSE Invest

je preduzeće za inžinjering i izgradnju energetskih objekata, koje nudi svojim naručiocima kompletan paket usluga na području savjetovanja i realizacije inženjeringu.

Član smo skupine HSE, koja je najveći proizvođač i trgovac s električnom energijom u Sloveniji. U slovenskom prostoru smo poznati kao firma za inžinjering i izgradnju energetskih objekata za firme u grupaciji HSE, gdje sudjelujemo sa uslugama savjetodavnog i izvedbenog inženjeringu pri najvećih energetskih projekata u Sloveniji.

Najznačajnija djelatnost firme je organizacija razvojnih projekata u predinvesticijski fazi, organizacija projekata izgradnje novih objekata i vodjenje projekata rekonstrukcije postojećih objekata. Preduzeće izvodi projekte na energetskom području, infrastrukturnem području i području zaštite okoliša u Sloveniji s vizijom širenja djelatnosti u inostranstvu.

hse **Invest**

HSE Invest, družba za inženiring in izgradnjo energetskih objektov d.o.o.

HSE Invest d. o. o.
Obrežna ulica 170a,
SI-2000 Maribor

T: +386 2 300 59 92
F: +386 2 300 59 91

Splet: www.hse-invest.si,
E-pošta: info@hse-invest.si

Zaoštrene tržne razmjere zahtjevaju tjesno povezivanje s domaćim proizvođačima opreme i izvođačima gradjevinskih radova. Sposobni smo ponuditi komplete usluge od dobave opreme do izvođenja radova i usluga, potrebnih pri izgradnji novih energetskih objekata ili obnovi i rekonstrukciji postojećih i izvan Slovenije.

Turizam briše granice

Predstavljanje i trženje turističke ponude u Hrvatskoj, Sloveniji, BiH, Srbiji, Crnoj Gori...

Pored mora, kongresno-poslovni turizam, wellness, zdravstveni i zimski centri-velika šansa za produženje turističke sezone na cijelu godinu. Slovenija je strateški trg hrvatskog turizma.

Zimski centri u BiH (Jahorina, Bjelašnica i Vlašić) su sve popularnije destinacije u regiji.

Turizam u regiji, za razliku od drugih grana, gotovo da ne zna za krizu. U teškim ekonomskim vremenima doimaju se i neke nove vrijednosti, ne samo materijalne i rast bančnih računa. Ljudima je sve važnije zadovoljstvo i zdrav život. Hrvatska se uvrstila među četiri najuspješnije turističke destinacije u svijetu. Lani je u turizmu registrirano 60 milijuna noćenja, od toga blizu 7 milijuna noćenja slovenskih gostiju. Slovenija je za hrvatski turizam već godinama strateški trg. Svaki drugi Slovenac ljetuje na Jadranu.

KAKO PRODUŽITI TURISTIČKU SEZONU. Cilj je već godinama da se od sadašnjeg prosječnog petodnevног boravka i popunjениh boravišnih kapaciteta samo u tzv. špici, turistička sezona produži na cijelu godinu. To je jedan od glavnih zadataka svih u turizmu i oko turizma.

Kongresno-poslovni turizam, wellness, zdravstveni i zimski centri su najveća šansa za produženje turističke sezone. Organizacija seminara, simpozija, kongresa, znanstvenih i stručnih skupova je prisutna cijele godine. Njima se direktno utječe na produženje turističke sezone kao i na povećanje prihoda u turizmu. Uz to, njihovi sudionici troše i do tri puta više od drugih gostiju. Hrvatska danas raspolaže sa 148 objekata sa kongresnom ponudom. Pored Zagreba, najveći

kongresni centri su Dubrovnik, Opatija, Pula, Poreč, Rovinj.

Wellness i zdravstveni turizam u regiji bilježe nadprosječne rezultate. U Sloveniji godišnje čak trećina svih gostiju boravi u termama, koje su i najbolji turistički produkt u toj zemlji. Zimski centri su također velika rezerva za produženje turističke sezone. Zimski centri u Bosni i Hercegovini, posebno Jahorina, Bjelašnica i Vlašić su sve popularnije destinacije gostiju iz cijele regije, ali i šire. Na Vlašiću je izrastao pravi mali planinski turistički grad sa 750 vikend kuća, 10 hotela, trgovinama i ostalom pratećom strukturom.

Ulaganje u trženje u turizmu je također značajno, posebno u času opće ekonomske krize. POSLOVNI KONTAKTI su komercijalna revija, koja je već 20 godina prisutna u cijelom regionu. Revija izlazi dva puta godišnje (proljeće i jesen) u jezicima bivših jugoslavenskih republika.

Pored toga, revija je prisutna i u izabranim poslovnim hotelima u regiji, te se po pošti šalje na poslovne i druge organizacije u turizmu i gospodarstvu. To je dobra prilika, da se i vaš cijenjeni kolektiv, putem oglasa, predstavi u cijeloj regiji i pozove svoje nove goste i partnerne. Za pripremu oglasa se pobrinemo mi. ■

www.poslovni-kontakti.com

★★★★★
HOTEL-HOLLYWOOD
CONGRESS CENTER-SARAJEVO

TEL: +387 33 773 100

FAX: +387 33 773 145

INFO@HOTEL-HOLLYWOOD.BA

WWW.HOTEL-HOLLYWOOD.BA

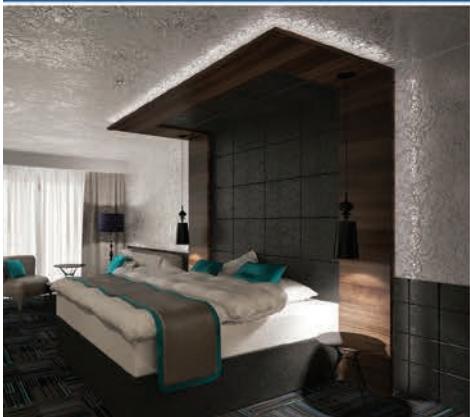

★★★★★
HOTEL HILLS
SARAJEVO
CONGRESS & TERMAL SPA
RESORT

INFO@HOTELHILLS.BA

WWW.HOTELHILLS.BA

WWW.FB.COM/HOTELHILLSSARAJEVO

The screenshot shows the homepage of the akta.ba website. At the top, there are tabs for 'VIESTI' (News), 'REGISTAR' (Register), 'TENDERI' (Tenders), 'PROMO' (Promotions), and 'FORUM' (Forum). Below the header, there's a main banner with the text 'AKTA RE' and 'Poslujte bolje!' (Work better!). The main content area features a search bar and a section titled 'Šta je registrar Akta?' (What is the Akta register?). It highlights a database of over 300,000 legal entities across Bosnia and Herzegovina. A large green button says 'Pretraga kompanija i institucija' (Search companies and institutions). To the right, there's a box showing 'Trenutni broj kompanija u registru' (Current number of companies in the register) at 316.035 and a 'NOVE OBRADE' (New entries) section. The footer includes a 'FILT D.O.O. SARAJEVO' section.

POSLUJTE BOLJE!

Novoosnovane kompanije

Monitoring kompanija

REGISTAR Premium pretraga

Posjedujemo bazu podataka od 300.000+ pravnih lica koji se nalaze širom Bosne i Hercegovine.

Naša najveća prednost jeste relevantnost i ažurnost podataka koje Vam nudimo.

Sa sigurnošću možemo reći da na tržištu ne postoji nijedna preciznija i tačnija baza podataka pravnih lica u BiH.

Registrujte se i testirajte besplatno na www.akta.ba!

- Više od 50 godina tradicije
- Više od 150.000 sistema grijanja instaliranih širom svijeta
- Pouzdana instalacija, servis i podrška korisnicima

EKONOMIČNO I UDOBNO GRIJANJE NA DRVNU BIOMASU (7-1.000 kW)

- Stambeni i industrijski objekti
- Daljinski sistemi grijanja
- Kogeneracija topline i električne energije iz drvne biomase
- Transportni sistemi, strojevi za selekciju i sušilice zadrvnu sječku

SJEČKA
I PELETI

CJEVANICE
I PELETI

SJEČKA

MOGUĆNOST:
AUTOMATSKO PALJENJE
CJEVANICE

PELETI

REGIONALNA PROMOCIJA BIZNISA

**PROMOCIJA I TRŽENJE U BOSNI I HERCEGOVINI, HRVATSKOJ, SLOVENIJI, SRBIJI, CRNOJ GORI ...
TRAŽITE NOVA PODRUČJA ZA VAŠE PROIZVODE I USLUGE? ŽELITE POVEĆATI IZVOZ?**

Prilagodljivost i promjene su vrlo značajni u sadašnjim neizvjesnim gospodarskim prilikama. Uspješna ekonomija može očekivati boljšak samo ako potraži nova tržišta i priladi svoju poslovnu strategiju. Aktivno trženje i traženje novih poslovnih prilika su učinkovita protivkrizna sredstva: Marketing i prezentacija su potrebniji nego ikada prije. POSLOVNI KONTAKTI su jedina komercijalna revija, koja je već 25 godina prisutna na području Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije, Srbije, Crne Gore...

www.poslovni-kontakti.com

Poštovani,

Ekonomija Zapadnog Balkana se i pored povremenih političkih nestabilnosti intenzivno povezuje i gradi svoj put. Posebno na polju okrupnjanja kapitala i zajedničkog nastupa na trećim tržištima. Ta su odskočna daska za dalja tržišta. Hrvatska je najznačajniji vanjsko-trgovinski partner Bosne i Hercegovine. Slovensko gospodarstvo je u Srbiji investiralo dvije milijarde eura. Sve je više firmi iz BiH, koje uspješno trasiraju svoj evropski put. Vizna liberalizacija za zemlje Zapadnog Balkana pospješuje razmjenu poslovnih ideja i efikasniju gospodarsku suradnju.

TRAŽITE NOVA PODRUČJA? ŽELITE POVEĆATI IZVOZ?

U savladavanju ekonomske krize aktivno trženje ima značajnu ulogu. Marketing i prezentacija dostignuća su potrebniji nego ikada prije.

POSLOVNI KONTAKTI su jedina komercijalna revija koja je već 25 godina prisutna na gotovo cijelom području bivše Jugoslavije. Revija izlazi dva puta godišnje (proleće i jesen). Besplatno se distribuira na najvećim medjunarodnim sajmovima u regiji.

Dio naklade se po pošti dostavlja poduzećima i poslovnim udruženjima. Reklame iz revije su dostupne i na internetu.

To je dobra prilika da se i vaš kolektiv predstavi i pozove nove partnere i zastupnike na tom velikom području. Cijela priprema oglasa (prevod teksta, grafično oblikovanje...) može biti u našoj organizaciji.

Oglaši već pripremljeni za tisk imaju popust 10% od redovne cijene.

POŠTOVANI, NA VAŠU ŽELJU, ĆEMO VAM POSLATI PONUDU.

**Kontaktirajte nas i pravovremeno rezervirajte prostor za svoju reklamu.
MARKETING I PREZENTACIJA SU INVESTICIJA U BUDUĆNOST.**

**POSLOVNI
KONTAKTI**
POSLOVNA REVJU : LJUBLJANA - ZAGREB - SPLIT - SARAJEVO - BEograd - ZENICA

Regionalna poslovna revija POSLOVNI KONTAKTI je besplatna.

www.poslovni-kontakti.com

**Ino markt d.o.o., Dunajska 21, 1000 Ljubljana, SLO
telefon: +386 1 236 2 762, e-mail: inomarkt@siol.net**

 **ino
markt**

Hard-Top pergola®

VODONEPROPUSNA

PRODULJITE SEZONU I UŽIVAJTE TIJEKOM

cijele godine

Hard-Top pergola® moderan je arhitektonski element najveće kvalitete, koji motornom rotacijom lamela regulirano propušta do 80 % sunca, zaustavlja proljetne ili jesenske pljuskove i održava terasu suhom i tijekom zime. Produljite iskoristivost svoje terase na 365 dana u godini.

Vodonepropusna Hard-Top pergola® idealno je rješenje i za ugostiteljske objekte jer je riječ o konstrukcijski profesionalno kompaktnome proizvodu koji štiti vanjski prostor lokala u slučaju kiše ili snijega te omogućuje regulaciju sunca/sjene.

NOVO U HRVATSKOJ -

Hard-Top pergola®

SLOVENSKI PROIZVOD

 inoxvrbovšek 35 *godina*

T: +386 41 614 140

www.brisole.si - office@hardtop-pergola.eu

Konfigurator korpusa

Podrška od planiranja do proizvodnje

Sa besplatnim konfiguratorm korpusa firme Blum možete planirati korpuše sa 3D vizuelizacijom, konfigurisati Blumove okove proverene na koliziju i preneti svoje podatke vašem prodavcu zbog naručivanja. Sa sveobuhvatnim rezultatima planiranja za vaš proizvodni proces.